

REKENKAMER BREDA ‘Verbonden partijen en de rol van de raad’, febr. 2015

Aanleiding voor het onderzoek:

1. Een al langer lopende discussie in de Bredase raad over hoe om te gaan met de verbonden partijen;
2. Nog geen door de raad geaccordeerde Nota Verbonden Partijen, raad heeft geen kaders vastgesteld;
3. Vraag van de raad in 2014 aan de Rekenkamer om de sturing en beheersing van de verbonden partijen te onderzoeken.

Het rapport belicht:

1. De verbonden partijen van de gemeente Breda, de doelen, financiën en risico's;
2. De wetgeving, landelijke kaders en de landelijke discussie over de verbonden partijen;
3. De rol van de raad in de praktijk in de loop der jaren ten aanzien van de verbonden partijen (hoe gaat de raad om met?);
4. Een 20-tal rekenkamerrapporten in den lande over de verbonden partijen;
5. Aanbevelingen om tot verbeteringen in de sturing en controle van de raad te komen ten aanzien van verbonden partijen.

De doorwerking blijkt uit:

1. Rapport is op 19 maart 2015 uitgebreid en positief besproken in de raadscommissie Bestuur, op 2 april 2015 heeft de Bredase raad een raadsvoorstel vastgesteld met een tijdpad voor een traject van de raad zelf om alle 8 aanbevelingen uit te werken. De raad is in de Werkgroep Regio zelf vervolgens een traject gestart om alle aanbevelingen uit te werken;
2. Ook door het College, de griffie en de ambtelijke organisatie (i.c. Concerncontrol) is positief gereageerd en Concerncontrol heeft het rapport opgepakt om de interne beheersing en de beheersing in de regiogroep controllers strakker aan te pakken (conceptnota 'Beheersing Verbonden partijen', Concerncontrol Breda, maart 2016); traject loopt nog door;
3. Concerncontrol heeft op verzoek van de raad een aanvullende (nu jaarlijks terugkerende) risicoanalyse van de verbonden partijen verricht in het kader van het raadstraject ter implementatie van de rekenkameraanbevelingen;
4. Er zijn 2 artikelen in BN De Stem en 2 artikelen op Bredavandaag over het rapport gepubliceerd met veel reacties;
5. Naar aanleiding van het rekenkamerrapport is een nieuwe regionale Nota Verbonden partijen in de regio West-Brabant opgesteld en op 16 juli 2015 is deze via een raadsvoorstel vastgesteld in de Bredase raad;
6. Naar aanleiding van het rekenkamerrapport is een regionaal Raadsinformatiesysteem (<http://riswestbrabant.notubiz.nl>) ontworpen specifiek voor alle voor raadsleden benodigde informatie (begrotingen, jaarverslagen, zienswijzen e.d.) over de verbonden partijen; in de regio is een werkgroep van regionaalsleden en griffiers ingesteld mbt de verbonden partijen;
7. Regiobijeenkomsten worden inmiddels georganiseerd over de afzonderlijke verbonden partijen;
8. Na genoemde traject in de Werkgroep Regio heeft de raad op 17 maart 2016 een raadsvoorstel vastgesteld met een uitgewerkt actieplan ter implementatie van een concreet vervolg op alle aanbevelingen van de Rekenkamer;
9. Op 9 juni 2016 heeft de raad alle begrotingen en zienswijzen van de verbonden partijen voor het eerst in één gezamenlijke commissievergadering behandeld (aanbeveling 1). Uit de bespreking blijkt dat de raadsleden veel aan kennis en deskundigheid over de verbonden partijen hebben gewonnen en goed in staat zijn aan te geven wat zij willen;
10. Op 30 juni 2016 bespreekt de commissie Bestuur een raadsvoorstel 'Evaluatie Verbonden Partijen' ter implementatie van aanbeveling 6 'Evalueer periodiek het functioneren, nut en noodzaak van de verbonden partijen' uit het rapport.

Ondersteuning van de raad, verbetering positie van de raad door het rekenkamerrapport:

1. Onderzoeksvoorstel vooraf overlegd met de raad, speerpunt is de rol van de raad zelf;
2. Rekenkamer heeft op 9 maart 2015 een informatiebijeenkomst georganiseerd ter presentatie van het rapport;
3. Spiegel voorgehouden aan de raad mbt hun rol, en mogelijkheden tot meer sturing en controle aangedragen;
4. Rapport biedt zicht op wetgeving, discussie elders, aanbevelingen in andere rapporten;
5. Rekenkamer heeft veel gesprekken gevoerd met raadsleden, de griffie, Concerncontrol e.d. en is aanwezig geweest bij bijeenkomsten van o.a. de Werkgroep Regio en regiobijeenkomsten.
6. De Rekenkamer heeft meegedacht met de regionale Nota, met de uitwerking van de rekenkameraanbevelingen, met de raadsvoorstellen en de uitwerking hiervan in de praktijk.

Eigen initiatief Rekenkamer:

1. De Rekenkamer heeft voorafgaand aan en gaande het onderzoek veel gesprekken intern (college ambtenaren, raad) en extern (o.a. met Rekenkamer West-Brabant) gevoerd om het onderzoek goed in te bedden en af te stemmen;
2. De Rekenkamer heeft het onderzoek geheel zelf verricht;
3. Gedurende en na het onderzoek is veel contact geweest met de griffie, Concerncontrol etc. ter inbedding van het (raads- en regio)traject; het rapport heeft veel initiatieven samengebracht;
4. Openbare informatiebijeenkomst belegd met toelichting over het rapport i.c. over de rol van de raad;
5. Persbericht en rapport naar alle regiogemeenten en alle verbonden partijen toegestuurd;
6. Rekenkamer heeft alle vervolgotrajecten gevolgd en is bij alle commissie/raadsbehandelingen geweest.

Sterke punten van het rekenkamerrapport:

1. Complexe materie is helder en aansprekend uiteengezet;
2. Rapport heeft de raad echt een spiegel voorgehouden over hoe de raad omgaat met verbonden partijen (praktische voorbeelden genoemd in het rapport);
3. De raad voelde zich ook rechtstreeks aangesproken door het rapport;
4. Rapport heeft de raad veel kennis (ook over landelijk beleid en beleid in andere gemeenten) aangereikt en veel bij de raad in gang gezet;
5. De vele initiatieven die op basis van het rapport ontstaan zijn intern en extern;
6. Het feit dat het traject van implementatie nog steeds doorgaat en concrete stappen oplevert voor meer sturing en controle van de verbonden partijen;
7. Er is veel tot stand gekomen op basis van het rapport, zowel instrumenteel, agenderend als conceptueel in de denkwijzen en in daadwerkelijke acties naar de verbonden partijen toe.

Leerpunten voor andere Rekenkamers:

1. Onderzoek naar de rol van de raad zelf spreekt de raad heel direct aan, veel meer dan een algemeen verhaal over beleid;
2. Zorg voor een zo helder en praktisch mogelijk rapport, zodat de raad concrete handvatten krijgt;
3. Betrek voor een ruimer beeld ook de landelijke kaders en discussie, en het beleid in en rapporten van andere gemeenten;
4. Veel investeren in de inbedding van het onderzoek en de aanbevelingen helpt de implementatie en uitvoering enorm;
5. De uitvoering en voortgang blijven volgen, doorwerking is een traject van lange adem.